

सर्वोच्च अदालत
न्यायमा पहुँच आयोग
आ.व. ०७७/०७८ को वार्षिक कार्ययोजना

लक्ष्य: १ न्यायमा पहुँचका अवरोधहरूको संवोधन गर्नु ।

कार्यक्रम: १.१ अवरोधक तत्वहरूको पहिचान र संवोधन गर्ने ।								
क्र. स	रणनीतिक योजनाको शिर्षक नं.	क्रियाकलाप		कार्य सम्पादन सूचक	समयावधि	सहयोगी निकाय	जिम्मेवार निकाय	
१	२.१	संविधानको व्यवस्था अनुसार स्थानीय स्तरमा न्यायिक निकायको स्थापना सम्बन्धमा सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने	अध्ययन समितिको गठन	निर्णय/ पत्राचार	भाद्र	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय/ मुख्य रजिष्ट्रार	न्यायमा पहुँच आयोग/ मुख्य रजिष्ट्रार/ पुर्ण बैठक	
			समन्वय र सहजिकरण बैठक गर्ने ।	निर्णय/ पत्राचार/ बैठक	मंसिर			
			प्रतिवेदन पेश गर्ने	प्रतिवेदन	माघ			
२	२.१	न्यायमा पहुँचका अवरोधहरू सम्बन्धी अध्ययन प्रतिवेदनका सुझावहरूको प्राथमिकता निर्धारण गरी कार्यान्वयन र समन्वय गर्ने ।	अध्ययन प्रतिवेदनका सुझावहरूको प्राथमिकता निर्धारण सम्बन्धी प्रतिवेदन तयार गर्ने ।	निर्णय/ प्रतिवेदन	असोज	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	न्यायमा पहुँच आयोग/ मुख्य रजिष्ट्रार	
				सुझाव कार्यान्वयनका लागि प्रशासनमा लेखी पठाउने ।	निर्णय/ पत्राचार			कार्तिक
				सुझाव कार्यान्वयनको बिषयमा सरोकारवालासंग समन्वय गर्ने ।	निर्णय/ पत्राचार			निरन्तर

३	२.१	न्यायमा पहुँच अभिवृद्धिको लागि कानूनमा गर्नुपर्ने सुधारका सम्बन्धमा समन्वय र सहजिकरण गर्ने।	समन्वय र सहजिकरण गर्न समिति गठन गर्ने	समन्वय बैठक/ निर्णय	कार्तिक	न्यायमा पहुँच आयोग सचिवालय	मुख्य रजिष्ट्रार/ न्यायमा पहुँच आयोग/ पुर्ण बैठक
			समन्वय र सहजिकरण गर्न बैठक आयोजना गर्ने	समन्वय बैठक/ पत्राचार	मंसिर		
			प्रतिवेदन पेश गर्ने	समन्वय बैठक/ पत्राचार	पुष		
			भएका निर्णयहरू कार्यान्वयनका लागि सम्बन्धित निकायमा लेखी पठाउने	पत्राचार	माघ		
			निर्णय कार्यान्वयनका सम्बन्धमा समन्वय गर्ने	समन्वय बैठक/ पत्राचार	फाल्गुन		
४.		अदालतमा सङ्केतिक भाषाको प्रयोगसम्बन्धी अध्ययन प्रतिवेदनका आधारमा निर्देशिका तयार /समन्वय गर्ने।	निर्देशिका बनाउन समिति गठन गर्ने।	समिति गठनको निर्णय	असोज	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	न्यायमा पहुँच आयोग/ मुख्य रजिष्ट्रार/ पुर्ण बैठक
			निर्देशिकाको मस्यौदा पेश गर्ने।	मस्यौदा पेश	मंसिर		
			निर्देशिका स्वीकृत गर्ने।	निर्देशिका	पुष		

लक्ष्य २: लक्षित व्यक्तिहरुको न्यायमा पहुँच अभिवृद्धि एवं सशक्तिकरण ।

कार्यक्रम २.१: अदालतबाट प्रवाह हुने सेवालार्ई गुणस्तरीय र प्रभावकारी बनाउनु ।

क्र. स	रणनीतिक योजनाको शिर्षक नं.	क्रियाकलाप	कार्य सम्पादन सूचक	समयावधि	सहयोगी निकाय	जिम्मेवार निकाय	
५	२.२	आफना मुद्दामा आफैं प्रतिनिधित्व गर्ने पक्षका लागि मुद्दाको कारवाही प्रक्रिया सम्बन्धी निर्देशिका लागु गर्ने।	निर्देशिकाको मस्यौदालार्ई आवश्यक परिमार्जन गर्ने निर्देशिका न्यायमा पहुँच आयोगमा पेश गर्ने निर्देशिका पुर्ण बैठकमा पेश गरीस्वीकृत गर्ने निर्देशिका लागू गर्न सम्बन्धित निकायमा लेखी पठाउने / समन्वय गर्ने	निर्णय/ मस्यौदा परिमार्जन/ बैठक निर्णय निर्णय पत्राचार/ समन्वय बैठक	कार्तिक मंसिर पुस माघ	न्यायको पहुँच आयोगको सचिवालय	न्यायमा पहुँच आयोग/ मुख्य रजिष्ट्रार/ पुर्ण बैठक
६	२.२	निःशुल्क रुपमा प्रयोग गरिने विभिन्न लिखतका ढाँचाहरू (Templets) संहिताको व्यवस्था र आवश्यकता अनुसार परिमार्जन एवं विस्तार गरी सहज रुपमा उपलब्ध गराउने।	निर्णय/ टेम्पलेट/ अभिलेख/ पत्राचार	निरन्तर	न्यायको पहुँच आयोगको सचिवालय	मुख्य रजिष्ट्रार	
७		जानकारीमुलक पुस्तिका स्थानिय भाषा र ब्रेललिपीमा प्रकाशन/समन्वय गर्ने	निर्णय/ प्रकाशन/ अभिलेख/ पत्राचार	फागुन	जिल्ला अदालत / उच्च अदालत /आयोगको सचिवालय	मुख्यरजिष्ट्रार / न्यायमा पहुँच आयोग	
८		अदालतका कर्मचारीको काम/सेवाको गुणस्तर मापन गर्ने ।	निर्णय/ सर्वेक्षण फाराम/ अनुगमन प्रतिवेदन	निरन्तर	न्यायको पहुँच आयोगको सचिवालय	मुख्यरजिष्ट्रार / अनुगमन तथा निरीक्षण महाशाखा,	

९		अदालत परिसरमा टिभि डिस्प्ले/ माइक मार्फत अदालतबाट प्रदान गरिने सेवाका बारेमा जानकारी दिने व्यवस्था मिलाउन समन्वय गर्ने।	निर्णय/ पत्राचार	निरन्तर	न्यायको पहुँच आयोगको सचिवालय	मुख्य रजिष्ट्रार/ रजिष्ट्रार
१०		लक्षित वर्गको अधिकार सम्बन्धी फैसला, आदेश तथा निर्णयहरूको कार्यान्वयनको स्थिति, समस्या र समाधानका उपायहरू सहितको प्रतिवेदन फैसला कार्यान्वयन निर्देशनालयसँग लिई समस्या समाधानका लागि सरोकारवाला निकायहरूसँग समन्वय गर्ने।	पत्राचार/ समन्वय बैठक/ निर्णय	निरन्तर	न्यायको पहुँच आयोगको सचिवालय	मुख्य रजिष्ट्रार/ अनुगमन तथा निरीक्षण महाशाखा
११		प्रत्येक अदालतमा रहेको सोधपुछ तथा सहायता कक्षलाई सुविधा सम्पन्न र प्रभावकारी बनाउने।	Help Desk निर्माण/ दक्ष कर्मचारीको व्यवस्था/ भौतिक पूर्वाधार निर्माण	निरन्तर	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	मुख्यरजिष्ट्रार / रजिष्ट्रार, अनुगमन तथा निरीक्षण महाशाखा

कार्यक्रम २.२ सचेतनामुलक सामाग्रीहरूको प्रकाशन, प्रसारण, वितरण गर्ने।

क्र. स	रणनीतिक योजनाको शिर्षक नं.	क्रियाकलाप	कार्यसम्पादन सूचक	समयावधि	सहयोगी निकाय	जिम्मेवार निकाय
१२		प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी जानकारीमुलक पुस्तिका तयार गरी प्रकाशन र वितरण गर्ने।	निर्णय/सम्पादन/ अभिलेख/प्रकाशन	मंसीर	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	मुख्य रजिष्ट्रार/ न्यायमा पहुँच आयोग
१३		न्यायमा पहुँच सम्बन्धी फैसला तथा आदेशहरूको प्रकाशन गर्ने।	निर्णय/सम्पादन/ अभिलेख/ प्रकाशन	पुस	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	मुख्यरजिष्ट्रार / न्यायमा पहुँच आयोग
१४		जानकारीमुलक पुस्तिका(leaflet) वितरण गर्ने।	अभिलेख	निरन्तर	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	मुख्यरजिष्ट्रार /न्यायमा पहुँच आयोग
१५		अदालती प्रक्रिया, कार्यविधि सम्बन्धी जानकारीमुलक पुस्तिका प्रकाशन /वितरण गर्ने	निर्णय/ प्रकाशन/वितरण	भाद्र/ असोज	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	मुख्यरजिष्ट्रार /न्यायमा पहुँच आयोग

१६		निशुल्क कानूनी सहायता सम्बन्धी जानकारी सार्वजनिक संचार माध्यम/ म्याद सूचना र वेबसाईटका माध्यमबाट सम्प्रेषण गर्ने/प्रवाह गर्ने व्यवस्था मिलाउने।	सूचना/म्याद/ वेबसाईट	माघ	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	मुख्य रजिष्ट्रार /सुचनाप्रविधि महाशाखा
----	--	---	----------------------	-----	------------------------------	--

कार्यक्रम:- २.३ क्षमता अभिवृद्धि तथा सशक्तिकरण गर्ने।

क्र.स	रणनीतिक योजनाको शिर्षक नं.	क्रियाकलाप	कार्यसम्पादन सूचक	समयावधि	सहयोगी निकाय	जिम्मेवार निकाय
१७		लक्षितवर्गका व्यक्तिका हक अधिकार कानूनी व्यवस्था कार्यविधि तथा सशक्तिकरणका सम्बन्धमा सरोकारवाला निकयहरूसँग केन्द्र, प्रदेश र स्थानीय तहमा अन्तरक्रिया गर्ने, समन्वय गर्ने।	निर्णय/ बैठक/ कार्यक्रम/ प्रतिवेदन	पुस, माघ, चैत, बैसाख	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	मुख्य रजिष्ट्रार /न्यायमा पहुँच आयोग
१८		न्यायिक तथा अर्धन्यायिक निकायमा कार्यरत जनशक्तिलाई सेवाग्राहीसँग गर्नुपर्ने व्यवहारका सम्बन्धमा प्रशिक्षण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।	निर्णय/ कार्यक्रम प्रतिवेदन	निरन्तर	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	मुख्य रजिष्ट्रार/ न्यायमा पहुँच आयोग
१९		लक्षित वर्गका हक अधिकारका बारेमा स्थानीय तहमा सचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन/समन्वय गर्ने।	निर्णय/ कार्यक्रम प्रतिवेदन	असोज, मंसिर, फागुन, जेष्ठ	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	मुख्य रजिष्ट्रार/ न्यायमा पहुँच आयोग
२०		पीडितमैत्री/बालमैत्री व्यवहार तथा लक्षितवर्गको हित सुबिधा तथा सेवा प्रवाहका बारेमा हेल्पडेस्कका कर्मचारी/वैतनिक वकिलको क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम/तालिम संचालन गर्ने।	निर्णय/ बैठक/ कार्यक्रम/ प्रतिवेदन	माघ, फागुन	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	मुख्य रजिष्ट्रार/ न्यायमा पहुँच आयोग

२१	स्थानीय न्यायिक समितिका पदाधिकारीलाई न्यायिक कार्यविधिका बारेमा अभिमुखिकरण कार्यक्रम संचालन/ समन्वय/सहजिकरण गर्ने।	निर्णय/बैठक / कार्यक्रम/ प्रतिवेदन	वैसाख, जेष्ठ	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	मुख्य रजिष्ट्रार/ न्यायमा पहुँच आयोग
२२	लक्षित वर्गका व्यक्तिका हक अधिकार तथा न्यायिक उपचारका विषयमा स्थानिय तहका पदाधिकारी शिक्षक बिद्यार्थी सामाजिक परिचालकहरुलाई कार्यक्रम सञ्चालन गर्न समन्वय/सहजिकरण गर्ने।	निर्णय/ समन्वय बैठक/ कार्यक्रम	माघ	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	मुख्य रजिष्ट्रार/ न्यायमा पहुँच आयोग

कार्यक्रम २.४ न्यायमा पहुँच अभिवृद्धिका सम्बन्धमा बिभिन्न निकायहरूसँग समन्वय तथा सहजिकरण गर्ने।

क्र. स	रणनीतिक योजनाको शिर्षक नं.	क्रियाकलाप	कार्यसम्पादन सूचक	समयावधि	सहयोगी निकाय	जिम्मेवार निकाय
२३		न्यायमा पहुँचका सम्बन्धमा संघीय तथा प्रादेशिक मन्त्रालय, स्थानीय तह एवम् सरोकारवाला निकायका पदाधिकारीहरूसँग बैठक, समन्वय,सहकार्य, सहजिकरण गर्ने र अन्तरक्रिया गर्ने।	निर्णय/पत्राचार / समन्वय बैठक/ कार्यक्रम/ प्रतिवेदन	निरन्तर	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	मुख्य रजिष्ट्रार/ न्यायमा पहुँच आयोग
२४		सरकारवादी मुद्दाका साक्षीहरुको सुरक्षाका विषयमा सम्बद्ध निकायसँग समन्वय गर्ने।	निर्णय/ समन्वय बैठक	कार्तिक	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	मुख्य रजिष्ट्रार/ न्यायमा पहुँच आयोग

लक्ष्य ३:- न्यायमा पहुँच सुनिश्चित गर्न प्रभावकारी सहयोग प्रणाली (support system) बिकास गर्ने।

कार्यक्रम ३.१ कानूनी सहायतालाई प्रभावकारी बनाउनु।						
क्र.स	रणनीतिक योजनाको शिर्षक नं.	क्रियाकलाप	कार्यसम्पादन सूचक	समयावधि	सहयोगी निकाय	जिम्मेवार निकाय
२५	२.५	स्वेच्छिक निःशुल्क कानूनी सेवा (pro bono) लाई संस्थागत गर्न आवश्यक समन्वय र सहजीकरण गर्ने।	पत्राचार/ समन्वय/ बैठक	निरन्तर	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	मुख्य रजिष्ट्रार/ न्यायमा पहुँच आयोग
२६	२.५	वैतनिक कानून व्यवसायीको सेवालाई वेवसाईटमा Status update गर्ने व्यवस्था मिलाउने।	निर्णय/ पत्राचार Website update/ प्रतिवेदन	निरन्तर	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	मुख्य रजिष्ट्रार/ न्यायमा पहुँच आयोग
२७	२.५	उत्कृष्ट वैतनिक कानून व्यवसायीको छनौट गरी प्रत्येक वर्ष पुरस्कृत गर्ने।	निर्णय/ बैठक/ पुरस्कार	वर्षको एकपटक	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	मुख्य रजिष्ट्रार/ मानव संसाधन तथा प्रशासन महाशाखा
२८	२.५	निःशुल्क कानूनी सहायतालाई एकीकृत र प्रभावकारी ढंगले सञ्चालन गर्न आवश्यक समन्वय/सहजीकरण गर्ने।	निर्णय/ बैठक/ पत्राचार	निरन्तर	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	मुख्य रजिष्ट्रार/ न्यायमा पहुँच आयोग
कार्यक्रम ३.२ सेवाग्राहीमैत्री वातावरण प्रवर्धन गर्ने।						
क्र.स	रणनीतिक योजनाको शिर्षक नं.	क्रियाकलाप	कार्यसम्पादन सूचक	समयावधि	सहयोगी निकाय	जिम्मेवार निकाय
२९		दोभाषे सेवा प्रदान गर्ने व्यक्तिहरु सूचिकृत गरी विवरण अद्यावधिक गर्ने।	सूचना/ नामावली अद्यावधिक/ website	निरन्तर	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	मुख्य रजिष्ट्रार/ मानव संसाधन महाशाखा

३०		सांकेतिक भाषाको निर्देशिकाका आधारमा विज्ञहरु सूचिकृत गरी विवरण अद्यावधिक गर्ने।	सूचना/ नामावली अद्यावधिक/ website	निरन्तर	न्यायमा पहुँचको सचिवालय	मुख्य रजिष्ट्रार/ मानव संसाधन महाशाखा
३१		मुद्दाको चाप बढी भएका अदालतमा पीडितमैत्री कक्ष/महिलामैत्री कक्ष स्थापना गरी इजलाससँग आवद्ध गर्ने।	निर्णय/ भौतिक प्रतिवेदन/ बैठक /बजेट	जेष्ठ	न्यायमा पहुँचको सचिवालय	मुख्य रजिष्ट्रार/ मानव संसाधन महाशाखा
३२		अपराध पीडितलाई मनोसामाजिक परामर्श सेवा प्रदान गर्न निर्देशिका निर्माण गर्ने।	निर्णय/ पत्राचार/ निर्देशिका	बैसाख	न्यायमा पहुँचको सचिवालय	मुख्य रजिष्ट्रार/ मानव संसाधन महाशाखा

कार्यक्रम ३.३ न्यायिक प्रक्रिया र प्रणालीबारे सूचना प्रवाह गर्ने।

क्र. स	रणनीतिक योजनाको शिर्षक नं.	क्रियाकलाप	कार्यसम्पादन सूचक	समयावधि	सहयोगी निकाय	जिम्मेवार निकाय
३३		लक्षित वर्गका सेवाग्राहिलाई अदालतबाट प्रदान हुने सेवा सुविधा उपलब्ध गराउने सम्बन्धमा जानकारी गराउने/समन्वय गर्ने।	समन्वय /बैठक/ सूचना	निरन्तर	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	मुख्य रजिष्ट्रार/ मानव संसाधन महाशाखा
३४		एक घण्टा भित्र प्रदान गरिने सेवाहरुको प्रभावकारिताका लागि आवश्यक समन्वय र सहजिकरण गर्ने।	समन्वय बैठक	निरन्तर	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	मुख्य रजिष्ट्रार/ मानव संसाधन महाशाखा
३५		न्यायमा पहुँचको लागि अदालतबाट भएका प्रयास एवम् समस्याहरु र संचारकर्मीहरुको भूमिका विषयमा अन्तरक्रिया गर्ने।	निर्णय/ समन्वय बैठक	निरन्तर	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवालय	मुख्य रजिष्ट्रार

लक्ष्य ४: पीडितमैत्री न्याय प्रणालीको सुदृढीकरण गर्नु।

क्र. स	रणनीतिक योजनाको शिर्षक नं.	क्रियाकलाप	कार्यसम्पादन सूचक	समयावधि	सहयोगी निकाय	जिम्मेवार निकाय	
३६	२.५	पीडितमैत्री न्याय प्रणालीको स्थापना र सुदृढीकरणको लागि अध्ययन गर्ने।	अध्ययन समिति गठन समितिबाट अध्ययन गर्ने अध्ययन प्रतिवेदन आयोगको बैठकमा पेश गर्ने न्यायमा पहुँच आयोगबाट स्वीकृत गर्ने	समिति गठन अध्ययन प्रतिवेदन निर्णय	असोज माघ माघ	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवाललय	मुख्य रजिष्ट्रार/ मानव संसाधन महाशाखा/ पूर्ण बैठक
३७	२.५	पीडितको पक्षमा भएका अन्तरिम राहत, संरक्षण र पुनस्थापना सम्बन्धी आदेश कार्यान्वयनको समन्वय र अनुगमन गर्ने	निर्णय/ पत्राचार/ समन्वय बैठक/ अनुगमन/ प्रतिवेदन	निरन्तर	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवाललय	मुख्य रजिष्ट्रार/ न्यायमा पहुँच आयोग	
३८	२.५	पीडित राहत कोषको कानूनी व्यवस्था लागू गर्नको लागि समन्वय र पहल गर्ने।	बैठक/निर्णय/ पत्राचार	भदौ/असोज	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवाललय	मुख्य रजिष्ट्रार/ न्यायमा पहुँच आयोग	
३९		न्यायिक कामकारवाहीमा पीडितमैत्री सेवा प्रवाहको सुनिश्चितता गर्ने पृष्ठपोषण लिने।	पृष्ठपोषण फारम/ पत्राचार/ प्रतिवेदन	कार्तिक- पुष	न्यायमा पहुँच आयोगको सचिवाललय	मुख्य रजिष्ट्रार	